

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 380

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 28 september 2020

aan **BART SOMERS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSSEN

Gemeente- en OCMW-raadsleden - Inzagerecht van e-mailberichten

De gemeente- en OCMW-raadsleden beschikken op grond van het decreet Lokaal Bestuur over een algemeen recht van inzage in alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van de gemeente, het OCMW en het autonoom gemeentebedrijf betreffen. Zij kunnen een afschrift verkrijgen van die documenten. De raadsleden kunnen evenwel geen afschrift krijgen van de dossiers die betrekking hebben op de persoonlijke levenssfeer van cliënten van het OCMW of hun onderhoudsplichtigen. De gemeente- en OCMW-raad kan in een huishoudelijk reglement de voorwaarden voor het inzagerecht en het recht van afschrift bepalen.

Daarnaast mogen raadsleden alle instellingen en diensten bezoeken die de gemeente en het OCMW opricht en beheert zoals het gemeentehuis, een gemeenteschool, een cultureel centrum. Zowel het bezoekrecht als het inzagerecht is ruim. Het zijn basisinstrumenten voor het raadslid om zijn beleids- en controletaken goed uit te voeren. De dossiers, akten en stukken die het raadslid - al dan niet bij zijn bezoek - raadpleegt of opvraagt, zijn ook ruimer dan louter papieren stukken. Het kan ook gaan om digitale dossiers, documenten of e-mails.

1. In welke mate kan een raadslid een e-mail opvragen gericht aan of van personeelsleden van de gemeente of het OCMW, tussen personeelsleden van de gemeente of het OCMW en gericht aan of afkomstig van lokale mandatarissen (burgemeester, schepenen of andere raadsleden)? Zijn er gewettigde doelen op grond waarvan dit wel of niet kan?
2. In welke mate heeft een raadslid, bij het bezoek aan een instelling van de gemeente of het OCMW, toegang tot de mailbox van een personeelslid of van een lokale mandataris (burgemeester, schepenen of andere raadsleden)? Zijn er gewettigde doelen op grond waarvan dit wel of niet kan?
3. Welke stappen moet een gemeente en OCMW ondernemen om het inzagerecht van raadsleden in e-mailberichten van personeelsleden en mandatarissen maximaal te garanderen?

BART SOMERS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

ANTWOORD

op vraag nr. 380 van 28 september 2020

van **BRECHT WARNEZ**

1. Artikel 29 van het decreet over het lokaal bestuur (verder: DLB) geeft gemeenteraadsleden een recht op inzage in alle dossiers, stukken en akten die het bestuur van de gemeente betreffen. Eenzelfde recht is toegekend voor de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn voor de dossiers, stukken en akten die het bestuur van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn betreffen (artikel 75 DLB).

Het begrip 'akte of stuk' kent een zeer ruime invulling. Het omvat elk bestuursdocument van gemeentelijk belang, van OCMW-belang of van gemengd belang, van welke aard ook, ongeacht zijn drager en ongeacht het stadium van de besluitvorming waarin het stuk werd opgemaakt, dat bij het bestuur berust, met uitzondering van de documenten die nog ter bewerking zijn of ter studie liggen. We verwijzen naar de omzendbrief van 28 juni 2002 betreffende het inzage- en afschrijfrecht van de leden van de gemeenteraden, de politieraden en de raden voor maatschappelijk welzijn met betrekking tot e-mailberichten en geïnformatiseerde stukken. In deze omzendbrief wordt ook meer verduidelijking gegeven over het spanningsveld tussen het inzagerecht en het recht op privacy van mandatarissen, personeelsleden en burgers.

Een raadslid heeft **geen** onbeperkte toegang tot de e-mails van een uitvoerende mandataris of een personeelslid. Als een raadslid meent dat er bepaalde e-mails verstuurd werden die het bestuur van de gemeente of het OCMW verbinden, kan het raadslid wel inzage vragen.

Indien een personeelslid of mandataris e-mails stuurt of ontvangt ter afhandeling van een concreet dossier van gemeentelijk of gemengd belang, zal men dit ook toevoegen aan het dossier. Deze e-mails worden opgenomen in het register van ingaande en uitgaande briefwisseling. Dergelijke e-mails in een dossier van gemeentelijk belang, OCMW-belang of gemengd belang zijn voor inzage vatbaar.

Persoonlijke briefwisseling van de uitvoerende mandatarissen en personeelsleden en de persoonlijke mailbox van de uitvoerende mandatarissen en de personeelsleden zijn niet vatbaar voor inzage door de raadsleden. Op de persoonlijke briefwisseling is de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens van toepassing.

Een weigering om inzage te verlenen aan een raadslid zal steeds gemotiveerd moeten worden in het licht van artikel 29 van het decreet over het lokaal bestuur. Als een raadslid meent dat het inzagerecht onrechtmatig wordt beperkt, kan er klacht worden ingediend bij de toezichthoudende overheid in het raam van het algemeen bestuurlijk toezicht.

2. Artikel 29 van het decreet over het lokaal bestuur kent aan de gemeenteraadsleden een zeer ruim inzagerecht toe. Dit artikel kent de raadsleden ook een bezoekrecht toe. Voor OCMW-raadsleden volgt het bezoekrecht uit artikel 74 DLB.

Het bezoekrecht van de raadsleden mag de goede werking van de diensten en de instellingen niet hinderen. Om die reden moeten de exacte modaliteiten waaronder het

bezoekrecht kan worden uitgeoefend, bepaald worden in het huishoudelijk reglement van de betrokken raad.

Een raadslid dat vermoedt dat er in een mailbox van een personeelslid of van een lokale mandataris e-mails zitten die niet zijn opgenomen in een dossier of in het register, kan niet zomaar de mailbox van het personeelslid of de mandataris inkijken. Een mailbox is dus **niet** rechtstreeks en onvoorwaardelijk toegankelijk voor een raadslid in het kader van zijn inzage-recht.

De e-mails in het register kunnen worden opgevraagd en ingezien. Er kan hier aanvullend verwezen worden naar het antwoord op vraag 1.

3. Artikel 290 van het decreet over het lokaal bestuur bepaalt dat alle ingaande en uitgaande briefwisseling, van welke aard ook, wordt geregistreerd.

Deze verplichting geldt zowel voor de via de post, als bij koerier, via fax, elektronisch of persoonlijk overhandigde briefwisseling. Voormeld artikel is gebaseerd op artikel 189 van het Gemeentedecreet. In het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 114 van 6 januari 2010 van Jos De Meyer wordt ingegaan op welke stukken in het register moeten worden opgenomen.

"[...] Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 189 van het Gemeentedecreet blijkt dat e-mailberichten principieel als briefwisseling worden beschouwd die, net als de gewone briefwisseling, wordt opgenomen in het register van de inkomende en uitgaande briefwisseling. Het is in de praktijk uiteraard onmogelijk voor een bestuur om alle elektronische post te registreren. Ieder bestuur moet zich zo organiseren dat alle "belangrijke" e- mailberichten worden geregistreerd. Wat belangrijk is, kan elk bestuur voor zichzelf bepalen. Persoonlijke briefwisseling (en dus ook een persoonlijk e- mailbericht) moet in principe niet worden geregistreerd."

Ik verwijs ook naar het antwoord op de schriftelijke vraag nr. 674 van 24 april 2015 van Bert Maertens:

"De lokale mandataris die e-mails toegestuurd krijgt op zijn/haar privé-mailadres, heeft zelf het appreciatierecht om te beoordelen of deze e-mails betrekking hebben op het bestuur en aan het bestuur ter beschikking moeten worden gesteld. Pas dan kunnen deze e-mails worden ingeschreven in het register van ingaande en uitgaande briefwisseling. De appreciatie of briefwisseling al dan niet moet opgenomen worden in het register, zal in eerste instantie gebeuren door de gemeentesecretaris, die in toepassing van artikel 89 van het Gemeentedecreet de briefwisseling organiseert."

Het bijhouden van het register is essentieel voor het respecteren van het inzage-recht van de raadsleden.

Verder bepaalt artikel 29, §3 DLB § 3. dat de gemeenteraad bij huishoudelijk reglement de voorwaarden voor het inzage-recht en het recht van afschrift bepaalt, net als de voorwaarden voor het bezoekrecht aan de instellingen en diensten die de gemeente opricht en beheert. Overeenkomstig artikel 74 van het DLB is deze bepaling ook van toepassing op de organen van het OCMW.